

Formulář pro posuzování diplomových prací

Jméno studenta/ky: Bc. Šárka Kadavá
Studijní program: EKS
Název diplomové práce: *Od jazyku ke znaku: tři vlny kognitivismu / From Language to Sign: Three Stages of Cognitivism*
Jméno posuzovatele/ky: Martin Švantner, PhD

Okruhy hodnocení diplomové práce:

A) Formální kritéria

Formální struktura a úprava práce, úplnost povinných částí práce, gramatická a stylistická stránka, korektní a jednotné uvádění zdrojů.

Hodnocení (0-10 bodů): **10**

Připomínky a komentáře:

Autorka pracuje se zdroji pečlivě a kultivovaně; velmi oceňuji záběr literatury, který zpracovala, stejně jako analytický a interpretační vhled, kterým zpracovaný teoretický korpus obohatila. Práce je z mého hlediska i co do formální práce se zdroji nadprůměrná; nakolik mohu, tak bych ocenil poměrně vysokou úroveň akademické angličtiny.

B) Struktura práce

Jasně formulování problému, vymezení cíle a jeho soulad s obsahem práce, celková koncepce a struktura práce, adekvátnost postupu a návaznost jednotlivých částí práce.

Hodnocení (0-10 bodů): **10**

Připomínky a komentáře: Text je kompilován přehledně, členění odpovídá hlavním idejím, argumentační styl autorky je přehledný, sevřený a přesto bohatý.

C) Rozbor tématu

Identifikování a vysvětlení základních pojmů a koncepcí, rozsah a relevantnost použité literatury, úroveň práce s odbornou literaturou, adekvátnost výkladu použitých textů.

Hodnocení (0-10 bodů): **9**

Co do žánru jde o historiografickou studii z oblasti dějin idejí. Text zcela naplňuje vytyčené cíle. Měl bych přesto několik poznámek, spíše komentářů než výhrad:

První je zcela formálního rázu a navedl mne k tomu vlastní text: autorka používá termíny jako „fáze“ či (v samotném názvu pojem „stavy“), při společných diskusích jsme hovořili o „vlnách kognitivismu“. Jde sice o synonyma, přesto je myslím zajímavé se zeptat, zda autorka chápe jí popisované diskuse právě jako (i) „fáze“ a tedy vidí popisovanou oblast spíše jako projevy nějaké historické teleologie, která spěje k nějakému závěru (této perspektivě by nahrávaly v textu zmíněné proměny vázané na (de)sekularizaci vědy; (ii) izolované stavy, tedy ve smyslu interpretace tří teoretických bloků jako jakýchsi uzavřených paradigmat; (iii) nebo tedy jako „vlny“ u kterých *de facto* i *de iure* žádný telos stopovat nelze.

Druhá poznámka se týká autorčiny – již výše zmíněné - interpretace „sekularizace“, obecně řečeno ve filosofii mysli a jazyka konce osmnáctého a v devatenáctém století, kterou v podstatě nekriticky přebírá ze Stehlunda. Tak, jak je to podáno v textu, je to podle mého soudu sice dostačující, nicméně si myslím, že by si taková zmínka zasloužila důkladnější pojednání. A to i v případě adaptace Peircovy filosofie a sémiotiky pro kognitivní teorie. Peircova sémiotika (a důsledky, které z ní plynou), rozhodně není sekulární ve smyslu autorkou zmiňovaného empirického pozitivismu.

Osobně nesouhlasím s Daddesiovou interpretací (a dodávám, že jsem Daddesia diplomantce doporučil jako výchozí zdroj) jakési – i když jakkoliv mírné – konkordance Peircovy sémiotiky s jakoukoliv formou mentalismu. Domnívám se, že bytelnou a korektní interpretací Peircova anti-psychologismu a anti-mentalismu podává F. Stjernfelt (viz zejména jeho *Natural Propositions*), když ukazuje význam dicisigní pro celkovou koncepci Peircovy sémiotiky a přesvědčivě ukazuje, že Peircův inferencialismus je dostačující pro vysvětlení povahy mentálních aktů (bez odkazů k jakýmkoliv vyšším nebo primárním systémům). Stjernfeltova perspektiva se však do textu nedostala, což může být podnětem k dalšímu bádání. Je však třeba ke cti autorky dodat, že tento interpretační přístup je implicitně zprostředkovan skrže nedávnou knihou C. Paolucciho, kterého autorka zcela adekvátně zmiňuje.

Zde je ostatně třeba dodat, že vkladem této práce je, že autorka pracuje vedle tradičních, s aktuálními texty.

Třetí poznámka se týká práce T. W. Deacona, kterého lze snad považovat (i když by to nejspíše sám neřekl) za stoupence třetí fáze/vlny kognitivismu v sémiotice. První část mé

poznámky je analogická zmínka o Stjerfeltovi. V textu se nepracuje s jeho posledním „velkým“ textem probírajícím sledovanou problematiku *Incomplete Nature: How Mind Emerged from Matter*, což by opět mohlo být dalším směrem započatého (a slibného) výzkumného projektu. Druhá část mého komentáře se týká tohoto tvrzení (s. 66):

„Previous attempts to explain how the language has developed from our ancestors usually worked with the notion of language as a human-unique system, or with the notion of simple language (Deacon, 1997) or protolanguage (Bickerton, 1990).“

Deacon nechce vysvětlit jednoduché jazyky jako protojazyk, ani jako nějaký vývojový stupeň lidského jazyka – je tomu přesně naopak, nic jako jednoduchý jazyk neexistuje (resp. jej nikde nenalzeneme) a je podle něj klíčovou otázkou současné neuroantropologie proč tomu tak je.

D) Aspekt originality

Vlastní autorská analýza řešeného problému, schopnost samostatně a tvořivě uvažovat a navrhnout řešení, vlastní argumentační a formulační úroveň.

Hodnocení (0-10 bodů): **10**

Viz výše.

E) Význam práce

Formulování jasných a zdůvodnitelných závěrů, adekvátnost a úplnost splnění cílů práce, celková odborná úroveň a přínos práce.

Hodnocení (0-10 bodů): **10**

Text je nad poměry běžné diplomové práce a doporučuji jeho vybranou část publikovat jako článek.

Otázky na obhajobu:

-

Součet bodů (0-50 bodů): 49

Celkové hodnocení (známka)*: Výborně

Hodnotící stupnice:

50-40 bodů: 1 – výborně

39- 25 bodů: 2 – velmi dobře

24- 15 bodů: 3 – dobře

14-0 bodů: 4 – nedostatečně

* V případě, že některý z okruhů hodnocení A), B), C), D) je hodnocený počtem bodů 0, práce je klasifikována známkou 4.

Datum:

.....
podpis